

na túto vrstvu, datuje úpravu svojím krasopisným charakterom do prelomu 18. a 19. storočia.

Pod ňou ležiaca vrstva viazala na seba plastické, v omietke urobené náročné bosáže a vykrajované podokenné výplne hrubo striekanej štruktúry. Bosáže boli bledo okrové, stena šedá.

Okrovým tónom boli natreté i kamenné rámy okien. Celým svojím charakterom zodpovedá táto úprava neskorobarokovému poňatiu, ktoré sa rozvíjalo v polohách meštianskej architektúry. Presnejšie časové určenie podáva rok 1754, vytesaný do klenáku portálu. Pôvodný renesančný portál bol v tejto dobe tvarove zmenený.¹

Ďalšia vrstva, pomerne tenká a vykonaná vápenným náterom, niesla architektonicko-dekoratívne plošné členenie priečelia v šedom tóne (predkreslenie je vyznačené ľahkým zaškrabnutím línií do náteru). Z výtvarného hľadiska predstavuje táto vrstva neskororenesančné rozvrhnutie priečelia — maľované náročné bosy, nárožia a pás, lemujúci podklenutie arkiera, kordónové pásy medzi poschodiami, hlavná rímsa a ostenie okien. Táto úprava vznikla zrejme okolo polovice 17. storočia.

Postupné odkrývanie náterových alebo omietkových vrstiev, určenie ich presnej stratigrafie a teoretická rekonštrukcia jednotlivých vývojových štádií úprav je veľmi dôležitá pre dejepis výtvarného umenia i pre pamiatkovú prax. Neustále nám dopĺňa vedomosti o farebných, tvaroslovných a povrchovo rukopisných stránkach jednotlivých stupňov slohov všeobecného alebo miestneho charakteru. Sú to cenné poznatky, ktoré nás vedú k vedeckejšiemu určeniu farebného tónu a jeho rozvrhnutia všade tam, kde preukazné doklady chýbajú pre pamiatkovú rekonštrukciu.

V našom prípade je zvlášť cenný poznatok o kamenných článkoch 17. a 18. storočia, ktoré všeobecne neboli „čisté“ a nepôsobili svojou materiálovou farbou a štruktúrou, ale polychrómiou.

Ako uvidíme ďalej, architektonicko-dekoratívny princíp tejto vrstvy úplne rešpektoval pôvodné renesančné rozvrhnutie priečelia, ktoré tvorí najspodnejšiu vrstvu.

1. Celkový pohľad na priečelie domu č. 16 na Nálepkovskej ulici v Bratislave po pamiatkovej obnove. (Foto A. Leixner)